

Proiect: Calea Verde spre Dezvoltare Durabila

Operator de Program:

MINISTERUL MEDIULUI,
APELOR ȘI PĂDURILOR

Promotor:

Parteneri de proiect din partea Statelor Donatoare:

Parteneri de proiect:

06-08 mai 2015
Instruire II Sibiu

ADAPTAREA LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE CADRUL LEGISLATIV ÎN ROMÂNIA

SCURT ISTORIC al pașilor legislativi privind fenomenul Schimbărilor climatice

- **În 1992** liderii mondiali și experții de mediu din peste 200 de țări, reușiți la Summit-ul Pământului de la **Rio de Janeiro** pentru a răspunde crizelor globale de mediu, au **adoptat Convenția-cadru a Națiunilor Unite asupra Schimbărilor Climatice (UNFCCC)**, care stabilește **cadrul general** al acțiunilor interguvernamentale de răspuns la provocarea reprezentată de schimbările climatice.
 - **România** a ratificat UNFCCC prin **Legea nr. 24/1994** manifestându-și în mod clar preocuparea față de schimbările climatice la nivel mondial și voința politică de a îndeplini angajamentele ce derivă din această convenție.
- **Protocolul de la Kyoto** a fost adoptat în **decembrie 1997**. Dovezile științifice apărute după adoptarea UNFCCC au indicat necesitatea unor măsuri stringente, motiv pentru care s-a cerut Părților la Convenție să-și asume angajamente mai puternice decât stabilizarea emisiilor de gaze cu efect de seră. Protocolul prevede, **posibilitatea utilizării celor trei mecanisme flexibile** cunoscute sub numele de Implementare în Comun (JI), Mecanismul de Dezvoltare Curată (CDM) și Comercializarea Internațională a Emisiilor (IET).
 - **România a semnat** Protocolul de la Kyoto **în 1999** fiind ratificat în ianuarie 2001 prin Legea nr. 3/2001.
 - **Uniunea Europeană a semnat în 1998** Protocolul de la Kyoto *la Convenția-cadru a Organizației Națiunilor Unite asupra schimbărilor climatice și s-a angajat în lupta împotriva schimbărilor climatice, făcând din aceasta o prioritate a agendei sale, reflectată în politica europeană.*

Inițiative politice ale Uniunii Europene în domeniul adaptării la efectele schimbărilor climatice:

✓ **CARTEA VERDE PRIVIND ADAPTAREA LA EFECTELE SCHIMBĂRILOR CLIMATICE ÎN EUROPA- POSIBILITĂȚILE DE ACȚIUNE ALE UNIUNII EUROPENE (COMISIA EUROPEANĂ, 2007)**

✓ **CARTEA ALBĂ „ADAPTAREA LA EFECTELE SCHIMBĂRILOR CLIMATICE: reprezentând UN CADRU DE ACȚIUNE LA NIVEL EUROPEAN” (COMISIA EUROPEANĂ, 2009)**

✓ **STRATEGIA UE PRIVIND ADAPTAREA LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE (COMISIA EUROPEANĂ, 2013)**

✓ **CARTEA VERDE PRIVIND ADAPTAREA LA EFECTELE SCHIMBĂRILOR CLIMATICE ÎN EUROPA- POSIBILITĂȚILE DE ACȚIUNE ALE UNIUNII EUROPENE (2007)**

Se evidențiază necesitatea pregătirii unui **cadru coerent privind adaptarea la schimbări climatice** (ASC), cadru ce va permite derularea unor acțiuni mai puțin costisitoare, comparativ cu măsurile neplanificate de răspuns la efectele schimbărilor climatice.

Este structurată pe **patru piloni**, după cum urmează:

1. luarea unor măsuri imediate în UE prin: **integrarea măsurilor de ASC** în cazul implementării și modificării **legislației și a politicilor** existente sau cele care urmează a fi elaborate, integrarea ASC în **programele de finanțare la nivel UE**, dezvoltarea unor noi politici de răspuns;
2. **Integrarea** conceptului ASC în **acțiuni de cooperare internațională**;
3. reducerea incertitudinilor prin **extinderea bazei de date** rezultate prin integrarea domeniului adaptare la schimbări climatice în activitățile de cercetare,
4. implicarea tuturor factorilor interesați în **pregătirea strategiilor de adaptare** la efectele schimbărilor climatice (societatea civilă, mediu de afaceri, sectorul public).

✓ **CARTEA ALBĂ** „ADAPTAREA LA EFECTELE SCHIMBĂRILOR CLIMATICE: CĂTRE UN CADRU DE ACȚIUNE LA NIVEL EUROPEAN” (COMISIA EUROPEANĂ, 2009)

Obiectivul acestui cadru comunitar pentru adaptarea la efectele schimbărilor climatice este de a îmbunătăți rezistența UE la efectele negative ale schimbărilor climatice. Se stabilește un cadru vizând **reducerea vulnerabilității UE la impactul schimbărilor climatice**

Se intenționează o **abordare treptată**, astfel:

• **etapa 1 (2009-2012)**: ce stabilesc bazele elaborării unei strategii ACC la nivel UE cu recomandări pentru statele membre , axată pe 4 piloni de acțiune :

❖ **crearea unei baze de cunoștințe** solide cu privire la impactul și consecințele schimbărilor climatice pentru UE (**Clearinghouse Mechanism**)- cunoscut cu numele de: „**Platforma Europeană de Adaptare la efectele schimbărilor climatice** ”(**CLIMATE-ADAPT**: European Climate Adaptation Platform) și cuprinde cele mai recente **date privind acțiunile** de adaptare întreprinse în UE, împreună cu mai multe **instrumente** utile de sprijinire a politicii.

În cadrul “Platformei Europene de Adaptare la efectele schimbărilor climatice”, fiecare stat membru deține o secțiune individuală, **pagina României** poate fi consultată la adresa:

<http://climate-adapt.eea.europa.eu/countries/romania>

❖ **integrarea adaptării** în principalele domenii de politică ale UE;

❖ **folosirea unei combinații de instrumente de politică** (instrumente de piață, orientări, parteneriate public-privat) pentru a se asigura realizarea eficace a adaptării la efectele schimbărilor climatice;

❖ **intensificarea cooperării internaționale** în ceea ce privește adaptarea la efectele schimbărilor climatice.

• **etapa 2 (începând din 2013)**: perioada de implementare a strategiei de adaptare la schimbări climatice

STRATEGIE UE PRIVIND ADAPTAREA LA SCHIMBĂRILE CLIMATICE (2013)

Ținta: pentru a se evita cele mai mari riscuri generate de schimbările climatice și mai ales impacturile ireversibile de mare amploare, încălzirea globală trebuie să fie limitată la mai puțin de 2 °C peste nivelul preindustrial.

Scopul general al strategiei: este de a contribui la o Europă mai rezistentă la schimbările climatice, prin **creșterea gradului de pregătire** și a **capacității de a reacționa la** impacturile schimbărilor climatice la nivel local, regional și național și la nivelul UE, dezvoltând o abordare coerentă și îmbunătățind coordonarea.

Obiective și măsuri propuse de strategia UE:

➤ **Promovarea luării de măsuri de către statele membre**

- Încurajarea tuturor statelor membre să adopte strategii de adaptare cuprinzătoare
- Promovarea măsurilor de adaptare mai ales în următoarele domenii vulnerabile.
- Încurajarea strategiilor locale de adaptare cuprinzătoare și a activităților de conștientizare

➤ **Luarea deciziilor în mai bună cunoștință de cauză**

- Completarea lacunelor de cunoștințe (informare, analize, modele/instrumente de sprijin, monitorizare/evaluare a măsurilor de adaptare existente)
- Dezvoltarea ulterioară a Climate-ADAPT ca „ghișeu unic” pentru informațiile privind adaptarea în Europa

➤ **promovarea adaptării în sectoare vulnerabile cheie**

- Facilitarea imunizării la schimbările climatice a politicii agricole comune (PAC), a politicii de coeziune și a politicii comune în domeniul pescuitului (PCP);
- Asigurarea unei infrastructuri mai rezistente;
- Promovarea asigurărilor împotriva dezastrelor naturale și a celor provocate de om.

➤ **Integrarea măsurilor de adaptare la schimbările climatice în politicile UE în domenii prioritare**

Preocupările României în combaterea fenomenului schimbărilor climatice s-au concretizat din punct de vedere legislativ în:

LEGEA NR. 24/1994 privind ratificarea convenției-cadru a națiunilor unite asupra schimbărilor climatice, semnată la Rio de Janeiro la 5 iunie 1992

ORDIN NR. 1170/2008 pentru aprobarea ghidului privind adaptarea la efectele schimbărilor climatice - GASC

HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 529/2013 pentru aprobarea strategiei naționale a României privind schimbările climatice, 2013-2020

ORDIN NR. 1170/2008 PENTRU APROBAREA GHIDULUI PRIVIND ADAPTAREA LA EFECTELE SCHIMBĂRILOR CLIMATICE - GASC

Ghidul privind adaptarea la efectele schimbărilor climatice -GASC- a fost aprobat având în vedere prevederile Strategiei naționale a României privind schimbările climatice - 2005-2007, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 645/2005, și ale Planului național de acțiune privind schimbările climatice (PNASC), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1.887/200.

Obiectivul ghidului: creșterea capacității de adaptare a României la efectele actuale și potențiale ale schimbărilor climatice, prin:

- **monitorizarea impactului** provocat de schimbările climatice, precum și a vulnerabilității socioeconomice asociate;
- **integrarea măsurilor de adaptare** la efectele schimbărilor climatice în strategiile și politicile de dezvoltare sectorială și armonizarea lor intersectorială;
- **identificarea măsurilor speciale privind adaptarea** sectoarelor critice din punctul de vedere al vulnerabilității la schimbările climatice.

Scopul ghidului: identificarea, în funcție de resursele economice existente, a măsurilor necesare pentru a limita efectele negative prognozate prin scenariile climatice, estimate pe un orizont de timp mediu și lung.

ORDIN NR. 1170/2008 PENTRU APROBAREA GASC

Concepte-cheie:

Impactul schimbărilor climatice - efectele schimbărilor climatice asupra sistemelor naturale și antropice. Trebuie diferențiate efectele potențiale și cele reziduale în cazul implementării unor măsuri de adaptare.

Impact potențial - efectele care apar în urma schimbărilor climatice în viitor, fără a se lua în considerare măsurile de adaptare.

Impact rezidual - efectele schimbărilor climatice ce pot apărea după realizarea măsurilor de adaptare.

Capacitatea de adaptare - totalitatea instrumentelor, resurselor și structurilor instituționale necesare implementării în mod eficient a măsurilor de adaptare.

Vulnerabilitate - impactul negativ al schimbărilor climatice, inclusiv al variabilității climatice și al evenimentelor meteorologice extreme asupra sistemelor naturale și antropice.

Adaptarea - abilitatea sistemelor naturale și antropice de a răspunde efectelor schimbărilor climatice. Se pot distinge mai multe tipuri de adaptare: anticipativă și reactivă, privată și publică, autonomă și planificată.

ORDIN NR. 1170/2008 PENTRU APROBAREA GASC

Acțiuni generale propuse în Ghid:

- realizarea programului multianual de cercetare privind adaptarea la efectele schimbărilor climatice.
- actualizarea scenariilor privind schimbările climatice în România de către Administrația Națională de Meteorologie;
- transmiterea spre consultare la Ministerul Mediului a listei studiilor existente în domeniul schimbărilor climatice sau conexe acestuia;
- revizuirea ghidului, o dată la 2 ani, pe baza rezultatelor studiilor de cercetare;
- creșterea gradului de conștientizare privind adaptarea la efectele schimbărilor climatice, prin organizarea campaniilor de conștientizare;
- integrarea aspectelor privind adaptarea la efectele schimbărilor climatice în legislația și politicile actuale și viitoare ale României; revizuirea bugetului, a tuturor strategiilor și programelor naționale.

STRATEGIA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI PRIVIND Schimbările Climatice, 2013-2020 aprobată prin H.G. 529/2013 - *COMPONENTA ADAPTAREA LA SCIMBĂRI CLIMATICE (ASC)*

Scopul strategiei: crearea unui cadru general de acțiune și trasarea liniilor directoare care să permită fiecărui sector, respectiv fiecărei instituții responsabile la nivel sectorial, să elaboreze un plan propriu de acțiune în conformitate cu principiile strategice naționale.

Obiectiv general: creșterea capacității României de adaptare la efectele reale sau potențiale ale schimbărilor climatice, prin stabilirea direcțiilor strategice la nivel național care pot ghida dezvoltarea politicii la nivel sectorial, întreprinderea unor acțiuni și dezvoltarea capacităților necesare pentru actualizarea periodică a acestora

La elaborarea componentei ASC factorii de decizie români își propun :

- **integrarea măsurilor de adaptare** la efectele schimbărilor climatice în **legislația** aferentă politicilor actuale și viitoare
- **revizuirea tuturor strategiilor și programelor naționale/sectoriale**, astfel încât acestea să includă cerințele de adaptare la efectele schimbărilor climatice aferente politicilor sectoriale;
- **dezvoltarea comunicării pentru implementarea măsurilor** de adaptare la nivel local; multe din deciziile care au un impact direct sau indirect asupra adaptării la efectele schimbărilor climatice sunt luate la nivel local;
- **creșterea conștientizării publicului** privind necesitatea adaptării la efectele schimbărilor climatice;
- **schimbările comportamentului în societate și la nivel comunitar** prin conștientizarea problemelor existente și viitoare.

STRATEGIA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI PRIVIND Schimbările Climatice, 2013-2020 aprobată prin H.G. 529/2013 - *COMPONENTA ADAPTAREA LA SCIMBĂRI CLIMATICE (ASC)*

Scopul strategiei: crearea unui cadru general de acțiune și trasarea liniilor directoare care să permită fiecărui sector, respectiv fiecărei instituții responsabile la nivel sectorial, să elaboreze un plan propriu de acțiune în conformitate cu principiile strategice naționale.

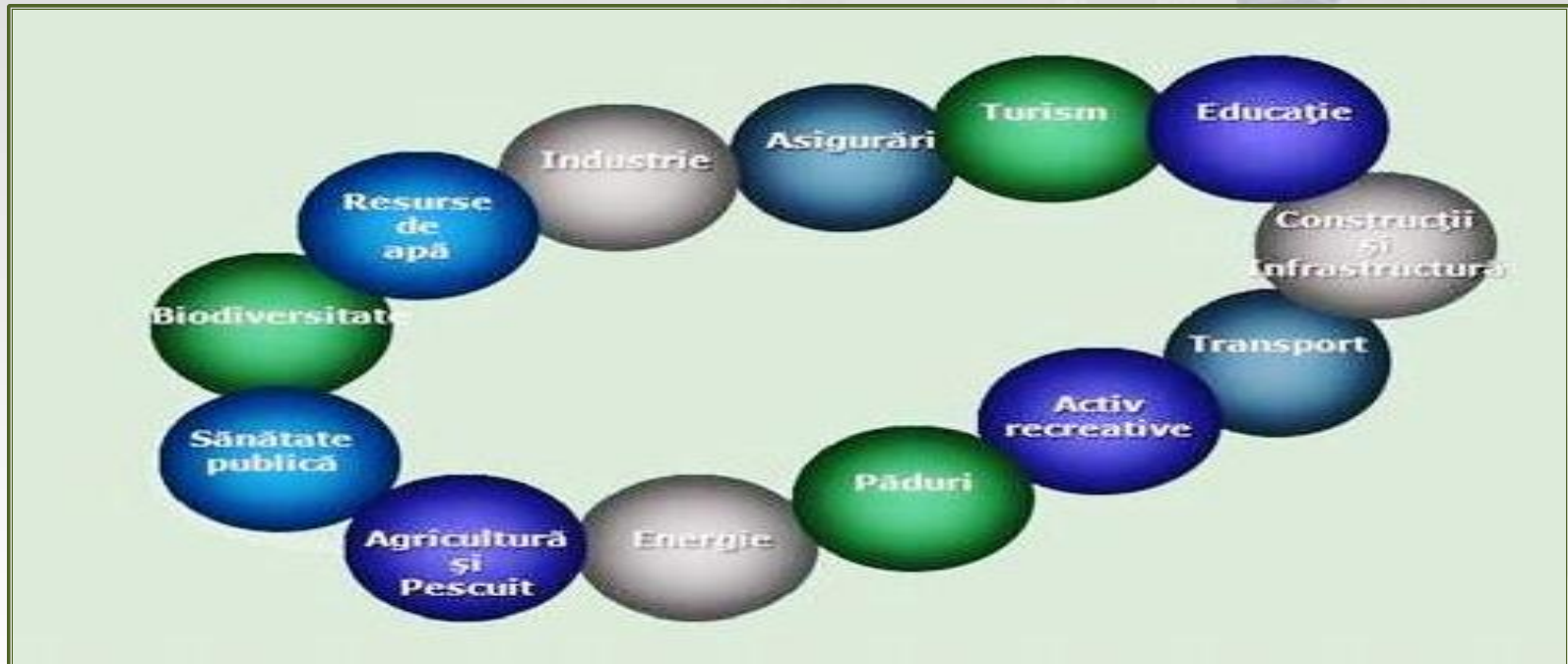
Obiectiv general: creșterea capacității României de adaptare la efectele reale sau potențiale ale schimbărilor climatice, prin stabilirea direcțiilor strategice la nivel național care pot ghida dezvoltarea politicii la nivel sectorial, întreprinderea unor acțiuni și dezvoltarea capacităților necesare pentru actualizarea periodică a acestora

La elaborarea componentei ASC factorii de decizie români își propun :

- **integrarea măsurilor de adaptare** la efectele schimbărilor climatice în **legislația** aferentă politicilor actuale și viitoare
- **revizuirea tuturor strategiilor și programelor naționale/sectoriale**, astfel încât acestea să includă cerințele de adaptare la efectele schimbărilor climatice aferente politicilor sectoriale;
- **dezvoltarea comunicării pentru implementarea măsurilor** de adaptare la nivel local; multe din deciziile care au un impact direct sau indirect asupra adaptării la efectele schimbărilor climatice sunt luate la nivel local;
- **creșterea conștientizării publicului** privind necesitatea adaptării la efectele schimbărilor climatice;
- **schimbările comportamentului în societate și la nivel comunitar** prin conștientizarea problemelor existente și viitoare.

**STRATEGIA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI PRIVIND Schimbările Climatice, 2013-2020
aprobată prin H.G. 529/2013 - COMPONENTA ADAPTAREA LA SCHIMBĂRI CLIMATICE (ASC)**

Sectoarele prioritare/vulnerabile care necesită monitorizarea impactului schimbărilor climatice

STRATEGIA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI PRIVIND Schimbările Climatice, 2013-2020 aprobată prin H.G. 529/2013 - COMPONENTA ADAPTAREA LA SCHIMBĂRI CLIMATICE (ASC)

Acțiuni de adaptare la nivel național:

- Actualizarea scenariilor climatice;
- Susținerea activităților de cercetare în domeniul ACC și crearea baze naționale de date
- Estimarea costurilor schimbărilor climatice pentru fiecare sector prioritar;
- Elaborarea unei Agende Naționale de Adaptare la Efectele Schimbările Climatice și integrarea ei în politica actuală și viitoare;
- Elaborarea și implementarea unei campanii pentru creșterea conștientizării tuturor actorilor implicați, în special a populației;
- Monitorizarea procesului de adaptare la efectele schimbărilor climatice.

Acțiuni de adaptare la nivel sectorial:

- evaluarea stadiului actual, acțiuni realizate, rezultatele acestora;
- obiective generale, obiective intermediare și măsurile care trebuie luate;
- indicatorii de monitorizare a stadiului de realizare;
- necesitățile de cercetare, prezente și viitoare;
- estimări ale costurilor măsurilor de adaptare la efectele schimbărilor climatice;
- resursele disponibile și necesare;
- cadrul instituțional de implementare și alocarea responsabilităților;
- instrumentele de management al riscului;
- cele mai bune practici privind integrarea măsurilor de adaptare la efectele schimbărilor climatice în elaborarea politicilor naționale.

STRATEGIA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI PRIVIND Schimbările Climatice, 2013-2020 aprobată prin H.G. 529/2013 - *COMPONENTA ADAPTAREA LA SCHIMBĂRI CLIMATICE (ASC)*

Obiective cheie pentru fiecare sector vulnerabil:

- identificarea principalelor **amenințări** rezultate din schimbările climatice și efectele acestora
- identificarea principalelor **oportunități**;
- identificarea **măsurilor deja adoptate**,
- identificarea **măsurilor ce trebuie adoptate**;
- identificarea **instituțiilor responsabile** și asigurarea diviziunii clare a rolului și responsabilităților;
- stabilirea unor **termene limită** clare;
- asigurarea **bugetelor adecvate** și disponibilitatea finanțării;
- creșterea **gradului de conștientizare**, inclusiv elaborarea și diseminarea de materiale ce descriu adaptarea la schimbări climatice;
- încurajarea **luării deciziilor** la nivel local;
- **sincronizarea strategiilor naționale cu cele regionale**, de exemplu, Europa de Est, și luarea în considerare a efectului transfrontalier;
- **monitorizare**, feedback și optimizare în mod constant.

HOTĂRÂREA GUVERNULUI NR. 529/2013 PENTRU APROBAREA STRATEGIEI NAȚIONALE A ROMÂNIEI PRIVIND SCHIMBĂRILE CLIMATICE, 2013-2020

Resurse necesare:

➤ fonduri naționale

- a) Alocări de la bugetul de stat prin bugetele ministerelor de resort cu încadrare în prevederile bugetare aprobate cu această destinație;
- b) Fondul pentru Mediu

➤ fonduri europene și internaționale:

- a. Programe Tematice de Mediu și Resurse Naturale
- b. Programul Sud Est European - SEE
- c. Cadrul financiar multianual 2014-2020
- d. subprogramul pentru Acțiune Climatică (Programul LIFE+):

BUGETUL UE - rol important în finanțarea acțiunilor din domeniul adaptării la efectele schimbărilor climatice:

- investiții în tehnologii pentru îmbunătățirea eficienței energetice,
- utilizarea surselor regenerabile de energie
- dezvoltarea infrastructurilor aferente

Proiectul: Calea Verde spre Dezvoltare Durabila

VĂ MULȚUMESC PENTRU ATENȚIE!

AGENTIA PENTRU PROTECTIA MEDIULUI SIBIU

Întocmit: Jurist ANA THELMAN

E-mail: ana.thelman@apmsb.anpm.ro

Telefon: +040 751 677059

Fax: +40269/444145